

Izhaja vsak terek, četrtek in soboto. — Cenai Za celo leto 36 K, za pol leta 18 kron, za četr lila 9 K, za 1 mesec 3 krone. Posamezna številka stane 40 vinarjev. Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne-frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ☐☐☐

ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strossmayerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 30 v od 1 mm, za poslana, naznanila občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. 50 v od 1 mm, za reklamne novice med tekstem 2 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 4 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

Likvidacija Štajerske.

(Poročilo predsednika likvidacijske komisije dr. V. Kukovca na zboru delegatov okrajev in občin 11. tm. v Celju.)

(Dalje.)

Izven tega ne moremo priznati obveznosti onih dolgov, ki jih je najel neustavno deželni odbor brez odobritve deželnega zbora. Kar se je pa napravilo dolga v ustavni dobi pred vojsko, morala se bode uporaba istega skrbno preizkušati, kajti šlo se je po večini za investicije in sicer na Nemškem Štajerskem, vsled česar bode tudi plačilo nemškemu delu dežele prevzeto. Posojila, ki so se prevzela za subvencioniranje okrajnih cest in regulacije potokov in deželne bolnice v Gradcu, ne morejo nas obremenjevati v večji meri nego je odpadlo na naš del dežele investicij iz teh posojil. Za mnogo več je za zaostal deželni odbor z dolžnimi izplačili za spodnje Štajersko! Po § 200 mirovne pogodbe bi bilo deliti le zakonito nastale javne dolgove na več delov, ako se upravna enota deli na več držav. Treba bode torej preiskati, ali nas tozadevno more mednarodna komisija za reparacije pritegniti h kakemu plačilu in je tozadevno delo posel likvidacije kot materialne likvidacije. Glede idealne likvidacije, nanašajoče se na umetnine, arhive itd. treba nam bode brezdvomno vsako posameznost se je izbojevati in iskati pomoč mednarodne komisije. Vsekako je pa to odgovorno delo, ki se more prevzeti le s soudeležbo zaupnikov vseh strank in je zato na današnjem dnevnem redu tudi moj predlog, da se predlaga deželni vladi veččlanska likvidacijska komisija. Stvar zbora odposlancev občin in okrajnih zastopov pa bode k vprašanju likvidacije sploh in sestavitvi take komisije svoje stališče zavzeti.

Prav posebno točko v likvidaciji štajerske kronovine tvori v vprašanje komunalnega kreditnega zavoda v Gradcu, ki ga je prevzel po prevratu v svojo upravo deželni odbor in potem deželni svet nemške Štajerske, katerega si je leta 1916 neustavno ustanovil stari deželni odbor. Sklicujem se tozadevno na svojo v narodnem predstavištvu vloženo interpelacijo, ki je pač znana. Da stvar kratko obrazložim, gre se za zadolžitev spodnještajerskih okrajnih zastopov in občin pri imenovanem zavodu na vojnem posojilu v znesku nad 42.000.000 K. Zadolžitev smatram za neveljavno, ker dotični zastopi niso formalno pravilno sklepali, ker so sklepali neopravičeni komisarji in ker po obstoječih zakonih zadolžitev sploh ni bila dopustna in bi jo bil deželni odbor moral prepovedati. Ta pa ne le ni prepovedal, ampak je izsilil z napačnimi navodili to obremenitev javnih korporacij za tujo svrhu, v korist dinastije in nabavo orožja in drugih sredstev vojevanja. Zadolžitev je smatrati kot le fiktivno, ker protivrednosti javne korporacije niso prejele. Posojilo bi se v 40% imelo šteti v zadolžnicah dežele, ki se pa niso izdale in se tudi ne smejo izdati, ker deželni zbor ni dal privoljenja k taki kreditni operaciji. Ali bode kljub temu mogoče siliti naše občine in okrajne zastope k izpolnitvi takih obvez, pač moram dvomiti.

Komunalni kreditni zavod vzame za devno resnejše in se nam bode braniti, če nočemo ugonobiti vseh občinskih in okrajnih financ za nedogledno dobo. Smatral sem kot primerno nabrati tozadevno gradivo s strani naših občin in okrajnih zastopov ter ga statistično obdelati. Nasproti obremenitvi sem dvignil imenoma občin in okrajnih zastopov protest ter le želim, da se na tem zboru korporacije zavedajo resnosti položaja in same stališče zavzamejo. Še resnejša nevarnost proti našim okrajnim zastopom in nekaterim našim najvažnejšim mestnim občinam, ki prevzamejo v svojih hranilnicah prav žalostno dedščino na avstrijskem vojnem posojilu, ki pa ni le podpisano, ampak večinoma v gotovini vplačano iz hranilnih vlog. Sestavl sem po svoji likvidacijski pisarni tozadevno sta-

tistiko in prišel do nerazveseljivega zaključka, da desetorica naših spodnještajerskih hranilnic šteje do 50.000.000 kron avstrijskega vojnega posojila. Ta posojila se vodijo v bilancah celo v nakupni vrednosti. Ker baje po mir. pogodbi pariški nikomur ni naložena obveznost teh vojnih posojil, tvori to za naše javno gospodarstvo zelo resno poglavje. Smatral sem potrebnim dati tozadevno poročilo na dnevni red današnjega zbora. Ker so pa s temi posojili naše najvažnejše občine in tudi nekateri okrajni zastopi v najresnejši nevarnosti poloma, bil je glavni namen sklicanja tega zbora, da pravoučano mislimo na pomoč. Aktivno premoženje bivše Štajerske kronovine, ki preide na spodnještajersko okrožje, treba po mojem mnenju posvetiti kot last tega okrožja, bodisi v naravi ali po prevzetju nepremičnin s strani države ali dežele vsaj ekvivalent tega avtonomnega premoženja kot nekaj jamstveni sklad za saniranje financ občin in okrajev. Zbor naj zavzame stališče, zastopniki deželne in centralne vlade naj pa predmetu posvetijo v javnem interesu pravočasno vso svojo pozornost.

(Konec prih.)

Dom in menza za slovenske visokošolce v Zagrebu.

Slovenski dijaki s Štajerske, ki bodo pričeli študije na univerzi, posebno oni, ki imajo nadaljevati učenje, bodo si izbrali Zagreb, ker najdejo tam že urejene kolegije, po poročilih častnikov, tudi akademski dom in menzo. V pošte pa pride tudi to, da si v Zagrebu v najkrajšem času in z najmanjšim trudom pridobijo popolno znanje srbo-hrvatskega jezika.

Naše dijaštvo pa si ne bode moglo ob svoji moči do dobrega urediti doma in mense. Tu bode moralo, saj prva leta, sodelovati slovensko občinstvo, posebno tudi letos, ko se ne moremo niti glede najmanjše stvari izkupati iz prehodne dobe! Obljubljaj se državna ureditev tega vprašanja. Tudi na to bomo še čakali mesece in mesece, če bomo sploh kaj pričakali! Mislimo moramo na samopomoč; od vlade pričakujemo, da nas ne ovira, ako nas noče, ali ne more podpirati!

Javnost pa potrebuje marsikako pojasnilo.

Tako želi vedeti, kako je sestavljen odbor akademskega doma in mense v Zagrebu, imena sedanjih odbornikov obeh zavodov, koliko naših dijakov in dijakinj more dobiti prostor v domu, koliko v mensi in pod kakimi pogoji! Človek potrebuje za se, da je informiran o vsem, sicer je težko kaj podvzeti; nemože pa je, delati propagando za stvar, katere sam ne poznam.

Prepričan sem, da se bodo med slovenskimi dijaki našli tudi taki, ki se bodo že letos odločili za študije v Ameriki, ako so Amerikanci v resnici izdali poziv na Jugoslovane in se našim dijakom obeta v Ameriki tako lep sprejem. Saj dve, tri leta študirati v svobodni Ameriki, v počitnicah potovati po delih velike Amerike! Kje se ponuja lepša prilika za mladega človeka, da se uči, opazuje, posluša, vadi? In kak človek se vrne v domovino po takih študijah in pripravah!

Dr. Jurtéla.

POLITIČNE VESTI.

Položaj v Beogradu. 21. sept.: V seji ministrskega sveta se je nadaljevalo posvetovanje s člani mirovne delegacije. — Meščanstvo in akademična omladina sta priredili protestne shode proti razmeram v vladi in parlamentu ter zahtevali razpis volitev. — Delegati dr. Trumbić, dr. Smolaka in dr. Rybar so obiskali posamezne klube. — 22. sept.: V parlamentarnih krogih se je danes zjutraj trdilo, da se prično nova pogajanja za rešitev krize. Dr. Draža Pavlovič se bo posvetoval z načelniki strank. V radikalnih krogih je izza Pašičevega prihoda opaziti večjo pomirljivost. Govori se celo, da bo omogočeno vladi Davido-

vičevi delo pri primernem preustroju.

Sodstvo v Prekmurju. Poverjenštvo za pravosodje je razširilo krajevni obseg okrožnega sodišča v Mariboru na od vojske kraljestva SHS zasedene dele Prekmurja. Za zasedene dele Železne županije je ustanovljeno okrajno sodišče v Murski Soboti, za one Zala županije v Dol. Lendavi. Uradni jezik je slovenski, ozir. srbo-hrvatski.

O protitalijanskimi demonstracijami v Ljubljani vedo poročati laški listi. V Ljubljani sami pa živa duša zanje ne ve. Ali hočejo laški poštenjaki s temi lažmi spraviti v Ljubljano zopet kakšno »medzavezniško preiskovalno komisijo«? Da se zopet blamirajo, kakor z zaloško afero?!

D' Annunzio gospodar Reke. Na povelje, naj se reški uporniki vrnejo v Italijo, se je odzvalo samo 11 častnikov in 117 vojakov. D' Annunzio ima tri vojne ladje in 1 torpedovko. Po celi Italiji se vrši zbirka za reško ekspedicijo. Čuje se, da vlada med ital. min. preds. Nitti in ministrom Titonijem nesoglasje glede postopanja napram d' Annunziju. Nitti baje odstopi. V poslanski zbornici je Nitti ostro napadel povzročitelje reških dogodkov, ki kompromitirajo Italijo pri zaveznikih v trenutku, ko potrebuje Italija trajno miru in pa kredit inozemstva.

Lahi v Dalmaciji noré. Italijani so začeli svoje čete posebno okoli Trogirja koncentrirati; istotako pri Labinu. Oklopne avtomobile spravljajo na demarkacijsko črto. Govori se, da hočejo izzvati spor z Jugoslovani in okupirati vso Dalmacijo. Pri italijanski zahrbtnosti je vse mogoče. Dne 23. tm. se poroča, da so italijanske čete prekoračile demarkacijsko črto in zasedle Trogir.

Mirovna pogodba z Bolgarijo vsebuje v glavnih potezah sledeče določbe: severne meje Bolgarske ostanejo neizpremenjene; na zapadu odstopi mal kos ozemlja kraljestvu SHS. Dobila bo gospodarski dostop k Egejskemu morju. Bolgarska armada s častniki vred ne sme presegati 20.000 mož ter se sme vzdrževati izključno za varnostno službo ob mejah in vzdrževanje notranjega miru. Novačenje se vrši izključno potom nabiranja prostovoljcev. Poleg tega bo lahko imela 10.000 mož finančne straže. V treh mesecih po podpisu pogodbe mora izročiti vse orožje in municijo, kolikor je ni upravičena pridržati za oborožitev gori navedenih oddelkov. Izročiti mora tudi vse vojne ladje. Rumuniji in Jugoslaviji mora oddati določen kontingent živine. Kraljestvu SHS mora povrh skoli pet let pošiljati letno po 50.000 ton premoga. Za obnovo, povračilo in odškodnino državam, katere je bolgarska vojska opustošila, mora plačati dva in četrt milijarde frankov v zlatu, počenši od 1. julija 1920, do 1. 1958.

Kako bo s češkimi šolami na Dunaju? Avstrijski državni kancelar dr. Renner je sprejel 21. tm. odposlanstvo čehoslovaškega narodnega odbora v zadevi ustanovitve čeških šol na Dunaju. Naglašal je, da se bo v tem vprašanju postopalo strogo v duhu mirovne pogodbe. Ne more pa se strinjati s tem, da bi se vezalo vprašanje s preskrbo Dunaja s premogom. Obsoja narodno gonjo in želi ustvariti ozračje, ki omogoča stvarno razmotrivanje vprašanja. Vsa vprašanja se predložijo enketi, ki se začne danes 25. tm. zvečer in kateri prisostvujejo tudi člani narodnega odbora.

Ljudsko glasovanje v tešinskem ozemlju bo glasom sklepa vrhovnega sveta zaveznikov v treh mesecih.

Obtožnica proti Viljemu je izdelal generalni državni pravdnik sir Gordon Hoyer in jo predložil vrhovnemu svetu.

Nemčija je podpisala akte, s katerimi vsled zahteve entente izjavlja, da je pripravljena črtati iz nemške ustave člen 61., ki govori o združenju Nemčije z Avstrijo.

IZ KOROTANA.

Slovenska posest na Koroškem, ki nam pripade z glasovanjem v pasu A in

brez glasovanja v Mežiški dolini, meri 215.118 ha z 14.315 hišami. V ostali Koroški pa izgubimo slovenskega ozemlja 105.131 ha.

Ljudska tabora se vršita 28. tm. v Dobrlivasi, v središču lepe Podjunske doline ter v Ločah ob Baškem jezeru. Slednjega se udeleži tudi slovensko Sokolstvo.

V Labodu se vrši 5. okt. velik ljudski shod z ljudsko slavnostjo. Labod leži v glasovalnem pasu A.

Pri Sv. Križu nad Dravogradom je 5. okt. velik narodni tabor.

MARIBORSKE NOVICE

Žensko učiteljske v Mariboru. Poročali smo, da so končno dovoljene paralele za deklice na moškem učiteljskem v Mariboru. Ker pa je ta vest prišla v javnost še le po vpisovanju, oziroma poklicana oblast javnosti še tega do danes sploh ni sporočila, upamo, da bo ravnateljstvo moškega učiteljskega sprejem za deklice primerno podaljšalo in to razglasilo. Stariše pa pozivamo, da svoje hčerke vpišejo na moškem učiteljskem v te paralele, četudi so jih morda med tem že vpisali pri šolskih sestrah. Slišimo tudi, da se je gojenke pri šolskih sestrah naravnost zasramovalo, če so bile Sokolice. O delovanju dr. Verstovška na šolskem polju pa nam je obljubljen prav zanimiv članek iz poučenih krogov.

Slovensko mestno gledališče v Mariboru se odpre 27. t. m. z Jurčičevim »Tugomerom«. Po skoro nepremostljivih težkočah se je vendar posrečilo zagotoviti obstoj za kulturno in narodno prebujenje in razvoj mesta Maribora tako potrebnega slovenskega gledališča. Kot ravnatelj in zakupnik je prevzel z 11. septembrom t. l. celokupno vodstvo za dobo 5 let g. Hinko Nučič, znanec že z ljubljanskega gledališča. Ker je vse poslovanje in financa v rokah ravnatelja, ima dramatično društvo samo vpliv na vsakoletni repertoar cele sezone in smer igranja v gledališču. Zagotovljeni sta tudi mestna in državna podpora. Gojila se bode v prvi vrsti drama, veseloigra, burka in spevoigra. Za to so se pridobile prvovrstne moči iz Zagreba, Ljubljane in nekaj izvrstnih domačinov iz Maribora. Nadejati se je toraj lepega razvoja slovenskega gledališča v Mariboru, ne le v razvedrilo, ampak tudi v narodni blagor Mariborčanom. — Kakor se dozve, bode slov. mestno gledališče prirejalo stalna gostovanja v Celju in Ptuj, tako, da se bode tudi v teh mestih gojila umetnost.

U. P.

Kralikovo tiskarno v Mariboru je kupila »Tiskovna zadruga« za 1.350.000 kron.

CELJSKE NOVICE.

Regent Aleksander obišče okrog 13. okt. Celje. Merodajne kroge pozivamo, da nemudoma prično s pripravami za dostojen in slovesen sprejem našega prestolonaslednika. Mariborski Nemci so takoj, ko so izvedeli, da pride regent Aleksander v Maribor, vse ukrenili, da si nabavijo državne zastave. Upamo, da celjski Nemci v tem oziru ne bodo zastajali za mariborskimi ter bodo v polni meri, ne samo na zunaj z zastavami in izjavami, ampak tudi na znotraj v svojih srcih, pokazali svoje lojalno mišljenje napram državi, v kateri prebivati so se odločili, in napram njeni vladarski hiši.

Zborovanje beguncev. Na klic naše ga zaslužnega kapetana Sancina se je v soboto 20. tm. zvečer zbralo v mali dvorani Narodnega doma beguncev iz Primoreja toliko, da je bila dvorana nabito polna. Prihitela je uboga, pregnana raja, da čuje tolažilne besede in da duška svojim srčnim občutkom. Po pozdravu sklicatelja in udanostni izjavi vladarski hiši je bil na predlog g. Logarja izvoljen predsednikom g. svetnik Dovgan, tajnikom g. Sancin. — Predsednik pojasni pomen sestanka, g. Sancin pa pove, da je v četrtek v Ptuj sestanek vseh beguncev, kjer se osnuje begunski narodni

svet za celo zasedeno ozemlje. Tudi v Celju bo podružnica. Izvoli se začasni odbor sedmih članov, ki se udeležijo sestanka v Ptuj. Z ozirom na dogodke v Beogradu sklenejo zborovalci rezolucijo, v kateri pozivajo poslance, naj puste za enkrat na stran strankarske prepire, naj koncentrirajo vse sile za utrjenje naše mlade države, da bomo imponirali mirovni konferenci in posebej zaslepljeni Italiji. Bliža se usodna ura, ko se izreče sodba o zasedenem ozemlju. Žrtvovati ne smemo in ne moremo ničesar, odstopiti nikomur niti pediti naše zemlje. Ni sile na svetu, ki bi nas mogla zasušiti Italiji. Ako hoče Italija trajen in pošten mir, naj z nami direktno in pošteno paktira, v našo in svojo korist, ker bo sicer imela v doglednem času opravka z vesoljnim slovanstvom, ki bo gotovo 50 krat večje ko Italija. Če pa sporazuma med poslanci ni mogoče doseči, naj se razpišejo volitve, da pošlje narod svoje najboljše sinove v parlament, ki bodo vedeli žrtvovati vse za osvobodeno domovino. Po sprejetju resolucije in po zahvali predsedniku so se zborovalci razšli v nadi, da tudi njim zasije solnce svobode.

Obrtniški sestanek se vrši danes ob 8. uri zvečer pri Dalmatincu Glavni trg.

K stanovanjski mizeriji. Prejeli smo: Izvemo, da se je poskušalo stanovanjski mizeriji odpmoči na ta način, da bi vojaške oblasti začasno prepustile eno izmed vojašnic v te svrhe. Brezdvomno bi se vse vojaštvo in njegove pisarne in zaloge pri ekonomični razdelitvi dalo spraviti tako, da bi ena vojašnica (recto šemalna ali regenta Aleksandra vojašnica), postala prosta dotlej, da se prične z novimi stavbami. Čujemo pa na našo žalost, da vojaška uprava prebivalstvu v tem oziru noče iti na roko, dasi moramo na drugi strani povdariti dejstvo, da je prebivalstvo vojaštvu vedno prijazno šlo na roko in bi bilo toraj pričakovati na strani vojaške uprave več razumevanja za naravnost neznosno stanje glede stanovanjske bede. Ta neprijaznost vojaške uprave napram potrebam prebivalstva gotovo ne upliva ugodno na poglobljenje prijateljskih odnosov med prebivalstvom in vojaštvom. — Velik vzrok za stanovanjsko bedo je pa gotovo iskati tudi v sledečem dejstvu: poznamo stranke v Celju, katerih rodbina šteje po 4—5 oseb, pa imajo na razpolago po 5—6 sob, dočim vemo, da se baš v bližini ene izmed teh strank nahaja stanovanje s 5 sobami in 1 kuhinjo, v katerem je nastanjenih 5 stražniških rodbin s skupno uporabo ene kuhinje. Naj vrag vzame vse predpise, da ima n. pr. stranka pravico do toliko in toliko sob, če ima v rodbini toliko in toliko glav, če na drugi strani mora 50 do 60 rodbin stanovati v stanovanjih, ki so za silo prirejena iz hlevov, ali pa v železniških vagonih. Človekoljubje v danem položaju zahteva od vsakogar, da se kolikor mogoče skrči in stisne, če vidi, da njegov sorojak trpi nezno in v kakem železnem vozu. Mestna uprava bi naj tu odločno napravila remediuro in prepričani smo, da se bo dalo na ta način dobiti vsaj nekaj stanovanj z 1 sobo in kuhinjo.

Peta kolesarska dirka za jugoslovansko prvenstvo se je vršila, kakor smo poročali, v nedeljo 21. tm. iz Celja v Zagreb. Pri prvi takšni dirki l. 1909 je zmagal Hrvat Milan Meniga, pri drugi Slovenec Gregl, pri tretji in četrti Slovenec Šiško. Pri nedeljski dirki je došel prvi na cilj Pavlija, član kolesarskega društva »Sokol« v Zagrebu. Slovenca Rebolj in Šiško sta bila — vsled defektov med potjo — peti in šesti. Ogrtn je radi boleznj odstopil.

Poglavje o mesarjih. Pišejo nam: Mesarji imajo predpisane cene, čez katere seveda ne upajo prodajati. Brihtne glave pa si pomagajo na drug način. Ker so cene predpisane samo za gotove dele mesa, pa prodajajo druge dele, ki niso imenovani, n. pr. pljuča, ledvice, srce itd., po višjih cenah, tako da je meso cenejše, kakor ti veliko manj vredni živalski deli. Ali bi ne bilo mogoče, da se določijo za vse dele predpisane cene po dejanski vrednosti?

Odkladanje smeti. Pišejo nam: Mestni urad bi naj končno določil in razglasil, kje se smejo smeti odkladati. Proti osebami, ki se jih zasači pri prekoračenju predpisov, pa se naj strogo postopa. Blizu železniškega mostu se kljub svarilni tabli nakupčuje dan za dnem vsakovrstna nesnaga, ravnotako na travniku ob cesti k Skalni kleti čez Voglajnsko brv.

Vodje invalidne zveze zasmehujejo invalida. Te dni sem bil v Ljubljani pri

komisiji za vračajoče se vojnike, kjer sem dobil izplačano podporo. Ko sem prišel iz deželnega dvora, so me srečali gospodje voditelji od celjske invalidne zveze ter so se mi posmehovali in me zasmehovali. Tako si predstavljajo ti gospodje svoje delovanje za blagor invalidov. — Alojz Turin, invalid.

Slovenski glasbenik v Ameriki. Vodja orglarske šole na Bregu pri Celju g. Karl Bervar je prejel od svojega bivšega učenca Franca Radeja pismo iz Cadillacca v Michiganu, kjer mu ta poln hvate poroča o svobodnih razmerah v Ameriki, kjer je glasbo še dalje študiral v New Yorku in Chicagu in ima sedaj svoj konservatorij ter mu gre dobro.

Breg pri Celju. Tudi pri nas imamo več umetnikov, kateri znajo brez defa čisto dobro izhajati in kakor njih zunanost kaže, se jim še prav dobro godi. — Morebiti ne bi škodovalo, če bi se policija ali orožništvo malo pobrigalo za viro, iz katerih ti elementi zajemajo svoje blagostanje. Posebno bi opozorili na nekatere »dame«, ki večkrat našminkane in nališpane do smešnosti korakajo zjutraj na kolodvor z različnimi prtljagami. — Tukaj smrdi zelo, zelo po veriženju. — Treba je le nosu, ki bi to izvohal, pa ga žal ni.

Izpred celjske porote.

Velenjski rudarji pred sodbo ljudskih sodnikov.

Celje, 24. sept. V pondeljek, včeraj in danes se je vršila porotna obravnava proti 10 roparjem iz šoštanjskega okraja, ki so cele mesece bili strah kmečkega prebivalstva krog Šoštanja in Velenja. V tridnevni razpravi, v kateri je bilo zaslišanih nešteto prič, se je razgrnila pred nami vsa posurovelost in podivjanost, vsa brovestnost in brezčutnost ljudi, katere je svetovna vojska s svojimi strašnimi materijelnimi in duševnimi posledicami iz poštenih delavcev-rudarjev napravila roparje in celo morilce.

Predseduje dr. Bračič, drž. pravdnik. Zastopa dr. Rus, Zagovorniki so dr. Serbec, dr. Hrašovec, dr. Kalan, dr. Ogrizek.

Obtoženci: 19-letni rudar Val. Mihelec, iz Velenja, 19-letni rudar Fr. Savinjek iz Gaberka, 20-letni rudar Fr. Velunšek iz Preloga, 26-letni rudar Ivan Gostečnik iz Velenja, 19-letni rudar Lov. Kresnik iz Velenja, 24-letni rudar Konr. Chromy iz Velenja, 21-letni rudar Franc Friškovec iz Škal, 30-letni rudar Viktor Rihter iz Škal, 29-letni rudar Seb. Celinšek iz Velenja in 26-letni pos. sin M. Aristovnik iz Škal.

Vodja vseh je bil Valentin Mihelec. Izvršili so zavsem 11 ropov in sicer: 1) 10. marca pri Ant. Smonkarju v Završah (Val. Mihelec in Fr. Savinjek), kjer so odnesli 2236 K; 2) 4. aprila pri Martinu in Fr. Kavdiku v Plešivcu (Mihelec, Brložnik, ki je pobegnil čez mejo, Anton Aristovnik); 3) 20. apr. pri Andr. Dvorjaku v Završah (Mihelec in Savinjek) skupna škoda 420 K; 4) 6. maja pri učitelju Jož. Cugmusu v Plešivcu (Celinšek, Friškovec, Aristovnik), odnesli so 100 K; 5) 6. maja pri dekanu Grdnerju v Škalah (Celinšek), odnesel je 100 K; 6) 8. maja pri Mar. Hriberšek v Pustigori (Mihelec, Savinjek, Pristovnik, Friškovec, Rihter), škoda 910 K; isto noč pri Jerneju in Urši Hriberšek v Pustigori (isti), odnesli 1250 K; isto noč pri Iv. Mehu v Ravnah (isti), škoda 260 K; 7) 6. maja pri Iv. Strožiču v Lokovici (Mihelec, Savinjek, Gostečnik, Kresnik, Chromy); 8) 7. jun. pri Mariji Tajnik v Ravnah (Mihelec, Gostečnik, Kresnik, Velunšek), skupna škoda 2378 K; 9) 9. jun. pri Franc Koradeju v Podgorju (Mihelec, Savinjek, Velunšek, Gostečnik), odnesli so 221 K, ranili so Koradeja z bajonetom; 10) 11. jun. pri Fr. in Rozi Pečičnik v Podkrajju (Mihelec, Gostečnik, Velunšek, Kresnik in Chromy); odnesli so 700 K gotovine in dve hranišni knjižici za 5100 K; Isto noč pri Janezu Fajmot v Podkrajju (isti), odnesli 4 K in ranili Fajmota težko s strelom iz puške; 11) 15. jun. pri Iv. in Mariji Koren v Prelogah (Mihelec, Gostečnik, Velunšek) odnesli so 400 K, usmrtili Iv. Korena s strelom iz puške, in težko ranili hčerko Marijo Koren istotako s strelom.

V trenutku, ko pišem poročilo, razprava še ni končana. Sodbo objavimo v prihodnji številki.

Pripomnimo, da so obtoženci večino svojih dejanj priznali in je bilo s tem postopanje znatno olajšano. Na porotnike je stavljenih krog 80 vprašanj.

Iz jugoslov. dem. stranke.

Okrožna slavnost JDS, določena za 12. okt., je po sklepu odbora preložena na 9. november in sicer iz dveh razlogov: prvi zaradi obiska regenta Aleksandra naših krajev, ki je določen na začetek oktobra, drugi pa, ker hočemo s slavnostjo združiti tudi pozitivno ustvarjajoče delo v kulturnem in organizatoričnem pogledu in je v to svrhu treba večjih priprav. Opozorjamo na to vse naše krajevne in okrajne organizacije.

Na skupščino demokratske stranke v Varaždinu je privrela takšna množica naroda, da se zborovanje ni moglo vršiti v gledališki restavraciji, ampak pod milim nebom.

Sokolstvo.

Sokolska slavnost na Teharjih je preložena od 28. na 5. okt. Prvi javni nastop »Teharskega Sokola«. Ob 14. uri sprejem gostov na kolodvoru v Celju, pohod iz Celja na telovadišče na Teharjih, ob 16. uri javna telovadba pred ljudsko šolo, ob 17. uri ljudska veselica z godbo in plesom.

Sokol v Hrastniku priredi 28. tm. javni nastop sokolskih naraščajev iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika.

Hrastnik. V nedeljo 28. sept. ob 2. uri: Javni nastop sokolskega naraščaja iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika na šolskem telovadišču. Prijatelji mladine in Sokolstva, udeležite se! Mladini in staršem bo ob tej priliki govoril g. Engelbert Gangl, urednik »Zvončka« iz Ljubljane.

»Sokol« v Oplotnici. Poročajo iz Oplotnice: Dne 21. tm. se je tukaj ustanovil Sokol; pristopilo je lepo število mladeničev in tudi nekaj sester-sokolic. Marsikateri tukaj sploh ne ve, kaj je sokol in kakšen pomen ima; hujskati pa znajo, da je brezversko društvo in nepotrebno. Ker so od tukaj ljudje pred vojsko veččinoma proti Gradcu in Dunaju odšli, zato še marsikateri ni videl Sokolov v kroju. Dolžnost tukajšnjega Sokola je, delati na to, da nas bodo bratska društva enkrat v kroju obiskala, potem se bo videlo, kaj Sokol zmore. V odbor so zvoljeni Fran Petelinšek, starosta, učitelj Srečko Vittori, načelnik.

DNEVNE NOVICE.

REGENT ALEKSANDER odpušuje 5. okt. iz Beograda, da obišče Hrvatsko z Zagrebom in pa Slovenijo. Na Hrvatskem se ustavi 5 dni, nato pride na tridnevni obisk v Slovenijo: v Ljubljano, na Bled, Celje in Maribor. Za zagotovitev obiska štajerske pokrajine so se storili vsi potrebni koraki. Prebivalstvo pa opozarjamo, da se začne takoj pripravljati na slovesen sprejem.

Ignacij Borštnik — umrl. Mojstra jugoslovanske Talije, prvaka slovenskih dramskih umetnikov, ravnatelja dramskega gledališča v Ljubljani, ni več. Dne 23. tm. je umrl po kratki bolezni v starosti 60 let. Še pred 14 dnevi je igral v drami »Oče« eno svojih najljubših ulog. Jugoslavija žaluje za enim svojih najboljših sinov.

Koče nemškega »Alpenvereina« na Slovenskem je sekvestracijska vrhovna oblast prodala Slov. planinskemu društvu v Ljubljani, ki je s tem postalo za precejšnje število planinskih koč bogatejše.

Še enkrat pozor pred tirjatvami iz Gradca! — Sedajni deželni svet v Gradcu tirja iz zapuščine neke kočlarice v občini Presečno, v okraju kozjanskem, ki je umrla v Feldhofu pri Gradcu 18. okt. 1918. oskrbne stroške nad 3000 kron, ki presegajo zapuščino, k kateri so poklicani mnogoštevilni nepreskrbljeni otroci. Ti stroški so se sicer zaračunali že deželnemu ubožnemu skladu, tirjajo se pa naenkrat iz razloga, ker je imenovana tuja državljanka. Likvidacijska komisija v Celju je obvestila graški deželni svet, da to ni bila tuja državljanka, ampak štajerska državljanka in nima pravice graški deželni svet zdaj, ko ne spadamo več pod Gradec, tirjati za dobo pred 1. novembrom 1918, kar se je iz skupnih davkov porabilo za slovenske sodeželane v bolnišnicah v nemškem delu dežele. Iz tega slučaja se vidi, da je previdno obrniti v vsakem slučaju najprej na likvidacijsko komisijo štajersko v Celju, ako pridejo kakoršnikoli plačilni pozivi iz Gradca.

Zlate besede češkega pisatelja. Slavni češki pisatelj Alojzij Mrštik je napisal v brnški »Svobodi« sledeče resne besede:

de: »6000 milijonov dolgov nam grozi, a mi se — veselimo! Letina naša ne zadostuje niti za toliko, da bi se preživeli eno leto, a mi praznujemo. Obrt stoji, država trpi vsled brezposelnosti širokih mas, a mi — vriskamo! Vsled vojne oslabele rodbine ne trpe samo pomanjkanja, marve čudi glad, a mi — plešemo! Vojna nam je pokopala natisočene dragih očetov, bratov in sinov, a mi — prepevamo. V naši družbi vsih stanov in poklicev se je razpasla pogubna moraina propadlost, polna verižništva, sleparstva in zločinstva, a mi — živimo v razkošju! — Denarji se razmetavajo s polnimi rokami, delavec, dninar, poljedelec zapravljajo, kvartajo in inteligenca se kakor opijanena vsiljuje v razredne stranke in nori z njimi. Ne delajte tega, raje se lotite dela! Samo z delom si ohranimo življenje, svobodo in čast države!« — Te zlata vredne besede bi naj uvaževala tudi naša javnost, naša društva in vsak naš posameznik.

Okrožnica deželne vlade v Ljubljani glede beguncev iz Primorja. Ker so od mnogih strani prihajala poročila, da ljudstvo ponekod s temi najnesrečnejšimi naših bratov ne postopa bratovsko, da se begunce zapostavlja in zmerja, je deželna vlada v Ljubljani izdala na prebivalstvo oklic, v katerem pravi med drugim: Razločevati je med prilično 25000 begunci, ki so zdaj v Sloveniji, tri skupine: prave begunce, ki so bili prisiljeni bežati od doma vsled vojne in ki čakajo že težko na vrnitev v domovino; drugi begunce-izseljence, ki si služijo kruh z duševnim ali z delom svojih rok in ki v svoji prvotni domovini ne najdejo več pogojev za obstanek, in so deloma vsled svojega političnega delovanja tudi izgnani; končno pa begunci nepridipravi, verižniki, koristolovci, delomržeži in sploh sumljivi elementi. Deželna vlada želi, da prebivalstvo postopa pravično in ljudomilo napram prvim dvem kategorijam beguncev; pristojne oblasti pa naj strogo in neizprosno nastopajo proti elementom tretje kategorije, ki izrabljajo masko begunstva v svoje nečedne namene; tujerodne elemente ali poturice je takoj izgnati.

Obmejni promet s konji. Okrajno glavarstvo v Slov. Gradcu je odredilo, da mora imeti vsakdo, kdor hoče prepeljati konja preko območja tega okr. glavarstva v svrhu prodaje, dovoljenje okr. glavarstva v Slovenjgradcu. Prošnje za tako dovoljenje, katerim je priložiti živinski potni list in potrdilo občin, kamor je konj namenjen, da ga kupec potrebuje za lastno rabo, je nasloviti na okr. glavarstvo v Slov. Gradcu. S konji, ki niso opremljeni s taktim dovoljenjem, se bo postopalo brez ozira na izvoz konj kot s tihotapskim blagom in se bo kaznovalo imejitelja z zaplenbo konja oziroma z globo do 2000 K.

Dragi čevlji. Prejeli smo: Hladna jesen je tu in tudi zima se približuje. Naravno, da nas je torej začela težiti skrb za obuvanje in zlasti stariši s strahom ogledujejo visoke cene čevljev v izložbah. Znamenja pa kažejo, da še nismo na vrhuncu teh oderuških cen. Pretekli teden so imeli n. pr. v Mariboru mezdno gibanje čevljarjev, katero je končalo ob sodelovanju obrtne oblasti s sledečo pogodbo pomočnikov z mojstri: Deveturni delavnik (pomočniki so najprej zahtevali osemurnega), čevlji šivani do pete ženski kakor moški 70 K, šivani samo spredaj 50 K, gladko zbiti 35 K. Vse staro delo se plačuje v tedenski plači po 180 K, 150 in 120 K. Prirejevalci in izdelovalci gorenjih delov 180 do 250 K, štipanci od 120—180 K. Gospodje čevljarji bodo vse te višje plače še z dobičkom izbili pri višjih cenah. A kam to pelje? In tako gredo cene povsod in v vsem vedno navzgor, končno pa se bo ta vrtoglava stavba nenadoma zrušila, pa tudi pod tistimi razvalinami bo največ trpel konzument. — Stariši, ki pravkar pošiljajo svoje otroke v gimnazije in podobne šolske zavode, ki zahtevajo tako od starišev, kot tudi od otrok ogromne žrtve, bi opozorili, da se malo zamislijo nad zaslužki praktičnih poklicev in iste primerjajo s plačami duševnih delavcev.

Sodba nemškega vojnega ujetnika v Srbiji o Srbih. Nedavno je prišel v Monakovo na Bavarskem transport nemških vojniških ujetnikov iz Srbije. Na kolodvoru jih je čakala ogromna množina ljudstva z zastopniki oblasti. Nemški vojni ujetnik je v svojem nagovoru med drugim izjavil sledeče: »Nemci smo poznali doslej Srbe samo iz lažljivih virov židovskega časopisa, a mi, ki smo bili v ujetništvu med Srbi, izjavljamo tu slo-

vesno, da so bili Nemci po židovskem in nemškem šovinističnem časopisju informirani popolnoma napačno. Naščenjani po brezvestnem časopisju smo napravili Srbom nebroj zla; oni pa so se obnašali napram nam v ujetništvu tako plemenito, da smo spoznali, da so Srbi eden najplemenitejših narodov Evrope. Naša dolžnost je — in zavedamo se je v polnem obsegu — da popravimo z besedo in v dejanju krivico, ki smo jo delali doslej Srbom z besedo in dejanjem.

Prvi kongres jugoslovanskih časnikarjev se vrši 18., 19. in 20. okt. v Zagrebu.

Nove tovarne v Jugoslaviji. V Osičku se snuje nova delniška tovarna za perilo, dalje tovarna za železniške signale in varnostne naprave, tovarna čokolade, v Belišću tovarna zdravil in tovarna stekla, v Subotici tovarna gospodarskih strojev in livarna železa.

Nova madžarska valuta. »Vossische Zeitung« poroča, da je madžarska vlada sklenila odpraviti kronsko vrednost in vpeljati kot denarno enoto frank.

»Trgovinski list«. Pod tem naslovom je začel v Zagrebu (Mesnička ul. 44) izhajati tednik za trgovino, industrijo in denarstvo z jako mnogovrstno in zanimivo vsebino v zelo obsežni obliki. Cena celoletno 70 K.

Konjske tekme v Ljubljani. Komanda Dravske divizijske oblasti priredi sredi meseca oktobra konjske tekme v Ljubljani s sledečim programom: 1. Šolsko jahanje: za konje v privatni lastnini za aktivne in rezervne častnike, člane slovenskega jahalnega kluba in Sokola. Jahači: aktivni rezervni častniki, Sokoli, člani slov. jahalnega kluba. 2. Tekma v skakanju: odprto kakor pod točko 1. Zapreke ne čez 1,20 m visoke, trde in ne čez 3 m široke. 3. Dirk epreko zaprek: a) Prva steeplechase za aktivno častništvo na konjih v privatni lastnini aktivnih častnikov. Daljave ca. 4000 m. 6 različnih zaprek ne čez 90 cm visoke, trde in ne čez 3 m široke. b) Druga steeplechase za rezervne častnike, člane slov. jahalnega kluba in Sokole. Odprto za konje v privatni lastnini. Zapreke in daljave kakor pod a). c) Tretja steeplechase: Daljave 3000 m za službene konje aktivno službe podčastnikov. 4 zapreke ne čez 90 cm, trde in ne čez dva in pol metra široke. d) Kmečka dirka: za kmetovalce Slovenije. Daljave 1600 m. Jahači po možnosti v narodni noši. Podrobne propozicije izidejo v kratkem. Čisti dobiček je namenjen v prid slovenskim invalidom in kot prispevek za Stadion v Ljubljani. Zvečer po dirki sestanek v Narodnem domu, kjer se bodo razdelile nagrade zmagovalcem. — Opomba: Rezervni častniki, tačas v aktivni službi, kateri nimajo lastnega konja se smejo tekme udeležiti na svojih službenih konjih.

DOPISI.

Šmartno v Rožni dolini. Dne 10. avg. in 7. sept. t. l. nudila je Rožna dolina vsakemu gostu duševni užitek z veseligradi »Kmet Herod«, »Vedeževalka«, »Krmar pri zvitem rogu« in »Prvikrat pri fotografu«, katere je priredilo naše pevsko društvo. Da ne posežem preveč v osebnosti, izrečem skupno javno zahvalo vsem igralcem, kmetskim vrlim sinovom, ki so prvokrat na odru pač jasno pokazali, kaj zmora pridnost, samozavest in trdna volja, ter da je v Rožni dolini mnogo res zdravih talentov, ki silijo z vso silo na dan in javno kažejo, da v zdravem telesu Rožnodolčanov ima zdrava duša svoj prostor. Igre imajo vse polno šaljivih nastopov, v katerih ulogah so se fantje in dekleta kakor v domači hiši »za pečjo« znašli in njih kretanje bilo je neprisiljeno, kakor bi vsak bil prisiljen storiti to, kar so mu velele izborne moči v osehah gospoda šepetalca in reditelja, katera prosimo, njihov morebitni prosti čas še nadalje darovati v probudo in izobrazbo ukaželjne odrasle mladine s tem, da nam še večkrat preskrbita kaj enakega. Vodja pevskega zbora je omenjal v pozdravnem nagovoru častno udeležbo, za kar jim je izrekel srčno zahvalo. Originalno to je »pihnili« posebno Rožnodolska narodna godba, sestavljena iz »Žošmetovih fantov«, mešani in moški pevski zbor nam je zapel marsikatero lepo skladbo in tudi šaljiva pošta, ki se je izvršila pri »Pohorčiki«, je pridobila splošno pozornost s tem, da je marsikateri prišel v zadrego, ali mu bo nagajivi dopisnik za večno ostal tajen. Ker imajo igre same na

sebi zelo poučno smer, poslovali so se gostje od mične Rožne doline, ki stoji vedno mirno in zvesto kakor skala v morju nasproti strastem drugod razburkanega valovja raznih bojev, še le ob zasvitu brezštevilnih zvezdnih skupin v nadi, da se drugo leto zopet snidejo ob enaki priliki. Šolsko vodstvo tukajšnje narodne šole pa tu izreka pristrčno zahvalo za 100 K vsem tistim, ki so pri tej priložnosti darovali za uboge šolarje.

Dobrna. Preteklo noč od 21. na 22. tm. razsajala je tu huda nevihta z nalivom, ki ga ne pomnijo domačini. Potoki so nenadoma izstopili in voda je vrela v večino hiš. Topliška kuhinja, Detomanova pekarija in Kamenškovi hlevi so polni vode, šola je liki otoku, Kozjek in Temjak pa odeva sneg. Umevno, da vpliva to vreme najslabše na zaostale letoviščarje, ki iščejo sedaj čim hitreje prilike za odhod. Približuje se za nas, ki ostanemo tu, pusti čas, nadejamo se pa, da bode sprememba v šolskem vodstvu ugodno vplivala na krajevne razmere in zboljšala sedaj razjedeno družabno življenje. V pretekli sezoni pokazala se je marsikatera hiba, predvsem pa je slabo vplivalo na goste in domače prebivalstvo veriženje s sladkorjem, usnjem itd. Stvar domače družbe boede da v bodoče take stvari onemogoči. Z zadovoljnostjo beležimo, da je pijančevanje precej ponehalo in da ni bilo tepežev, odkar je Justinova gostilna prenehala.

Šmarje pri Jelšah. Koliko trpljenja in gorja nam je povzročil nemški narod s svojo gospodstvaželjnostjo. In vendar so še vedno ljudje, ki nas izzivajo tudi pri nas v slovenskem našem trgu s proketo švabščino: razni trgovci in njihove hčerke, dasi imajo slovenske može, razni mesarji, ki so med vojno naravnost odurno ravnali z našim kmečkim ljudstvom, razne uslužbene osebe v trgovinah, ki mislijo, da bodo tako v večji milosti, tudi razne kočarske hčerke iz okolice, ki so zdaj slučajno trške gospe, pa še vedno mislijo, da je švabčariti bolj nobel, in končno tudi še naši ljudje, ki vsem tem dajejo potuho s tem, da govorijo s takimi ljudmi nemško. — Ali res ne bomo mogli izbrisati sramotnih spominov na našo sužnost?!

Podčetrtek. Na tukajšnji grajščini grofa Attemsa vladajo nečuvne razmere, dasi je ista pod nadzorstvom in sekvestrom. Ljudstvo se šikanira kakor nekdanj. Gospod Klingensteinir tiranizira grajske delavce, jih surovo psuje, ljudstvo pa odira na nezasiščen način. Na vseh straneh imamo gozdove, drv je na skladiščih cele kupe, pa dobil si jih le po protekciji ali pa za gotove usluge po neznosnih cenah. Razni prijatelji pa so bili založeni z njimi, da so jih še drugim oddajali. Sekvester ni ukrenil ničesar. Zato smo s hvalečnostjo pozdravili odločni nastop učitelja g. Kobaleja, čegar uspeh je bil, da je vlada poverila g. dr. Reismanu, da odpravi neznosne razmere in onemogoči še nadaljno odiranje ljudstva. Pravočasno dobimo letos drva, gozdni kolovozi se popravljajo in graščinsko oskrbnitvo je moralo nakupiti par volov, da se zasigura spravilo drv. Ti dr. Reismanovi ukrepi pa Klingensteinirju niso po volji ter bega ljudi z govoric, da isti nimajo pomena in da drv ne dobijo posebno tisti, ki so se pridružili s pritožbami g. Kobaleju. Toda časi paševanja so minuli. Od vlade zahtevamo, da poveri nadzorstvo dr. Reismanu, ki bo gotovo brezobzirno povedal tej grajski zalegi odurohov in ljudskim pijavkam, da smo zdaj v Jugoslaviji in da tlake ni več!

Iz Brežic. V nedeljo je sklical neki mlad kaplan v Narodni dom shod Orlov in Orlic. — Pa glej ga šmenta! Vabilu se je odzvala samo ena stara Orlica in eden mlad Orlič. Zastor pade.

Zidan most. V naši cementni tovarni se žal še vedno nemškutari in nemško uraduje. Čudno pa se nam zdi, da se celo g. inž. Žizka, rodom Čeh, sramuje biti »ravnatelj« in hoče biti še vedno »Direktor der Steinbrücker Zementfabrik«, kar potrjuje njegovo lastnoročno nemško pismo nastavljenem, v katerem jim naznanja, da je potrjen za »direktorja«. V 8 letih bi si bil pač že lahko na jasnem, da je na slovenski zemlji, tembolj, ker je podjetje dionično društvo »Žagorka« — vsaj po imenu — jugoslovansko. Čudimo se samo, da upravní svet še vedno neguje v pisarni kot nastavljenec svojedobne siidmarkovce.

Iz Studenic pod Bočem. S 1. okt. otvori v našem trgu novo trgovino g.

Tanjšek iz Št. Ilja pri Velenju. Tako je prav. Le potom ustanavljanja naših trgovin se bo začela konkurenca, kar povzroča padanje cen, ki so jih razni krvolesi ljudstva in vojni dobičkarji pri nas kot drugod navili v nebotične višine. Nadalje smo dobili tudi peka, mlinarja in črevljarja. So to obrtniki, koje smo res potrebovali neobhodno.

Slov. Bistrica. Minulo nedeljo je imelo gasilno društvo svoj občni zbor, na katerem je bilo soglasno sklenjeno, upeljati slovenski poveljevalni jezik in pristopiti k Zvezi jugoslovanskih gasilnih društev. V novi odbor so bili izvoljeni: načelnik in poveljnik Karl Kukovič, namestnik Ivan Gumze, tajnik naduč. Fran Karbaš, blagajnik D. Omerzu in odborniki: Podhraški, Vrečko, Valand, Arzenšek in Fekonja st. Pri zborovanju so govorili o delu v prerojenem društvu gg. gerent Hinko Gril, Peter Novak in dr. Pučnik. Nato pa so odšli vsi gasilci v hotel »Beograd«, kjer se je razvila prav pristrčna zabava, tako da so bili vsi mnenja, da v Slov. Bistrici že dolgo ni bilo tako prijetno. Bili so navzoči vsi pošteti in pametni Bistrščani, ki hočejo biti odkriti jugoslovanski državljani, zakrknjenih hujškačev pa ni nihče pogrešal.

Slov. Bistrica. Poverjeništvu za notranje zadeve je imenovalo za gerenta g. Hinko Grila. Častitamo, ker smo uverjeni, da se bo g. gerent posvetil za splošen napredek zanemarjene občine. Zdravnik dr. Murmayer se je končno izselil v blaženo Nemško Avstrijo, kjer sedaj lahko s šistlom premišluje svoje grehe iz časov, ko ni vedel, kako se mu nezasuženo dobro godi.

Pragersko. Najprej so naši rodoljubi ustanovili svoj pevski zbor, sedaj pa imamo že tudi bralno društvo, ki je preteklo nedeljo priredilo na vrtu narodnega restavraterja g. Dolničarja lepo veselico z igro in petjem. Žal, da je prireditelj motil dež, kateri pa gotovo naših vnetih Pragerčanov ne bo motil v nadaljnjem narodno-prosvetnem delu, ki nam je tako zelo potrebno.

Kapela - Radenci. Dne 7. t. m. so »prleški« visokošolci s sodelovanjem pevskega zbora iz Vučje vasi priredili v Voglerjev dvorani v Radencih veselico v večjem obsegu, ki je v moralnem in gmotnem oziru prav vrlo uspela. Mešani in moški zbor kmetskih pevcev iz Vučje vasi je po nedolgem vezbanju pod vodstvom nadučitelja Cvetka pel prav povoljno; ženski dvošpev »Slovanskim mladenkam« se je na željo občinstva moral ponoviti. V štirinamerni igranju na glasovir sta se odlikovala gđc. M. Zacherl-ova in Cvetko jun. kot spretna pianista. Tudi spevoigra »Kovačev študent«, v kateri sta imela najhvaležniši vlogi oče kovač (Cvetko sen.) in njegov sin (Zvonko Zemljič), je občinstvo povsem zadovoljilo. Obisk je bil tako mnogobrojen, da več ko polovica došlecev ni imela prostora v sicer veliki dvorani. Slično veselico bi kazalo drugič prirediti za vse slučaje na prostem. — Čistega dobička za akademsko menzo v Zagrebu, Pragi in v Ljubljani je bilo okroglo 5600 K. Hvala gre vsem sotrudnikom in ljubeznivim gostom.

Zadnja poročila

Dogodki v Beogradu.

LDU Beograd, 23. sept. Včeraj so delegati obvestili načelnike klubov o zunanjem položaju. Dr. Trumbić je obiskal vse klube; dr. Smolčić je posetil Protiča in se posvetoval z njim o krizi, dr. Ribarž je konferiral s Slovenci. Danes dopoldne je nadaljevanje seje načelnikov strank. — V ministerstvu za zunanje zadeve se je danes nadaljeval kronski svet.

LDU Beograd, 23. sept. Z ozirom na notranji položaj vlada še vedno nejasnost. Na vseh straneh pa je opaziti veliko volje, da se pride iz neznosnega položaja.

LDU Beograd 23. sept. Jutri se prično pogajanja za rešitev notranje krize.

Vprašanje Reke.

LDU. Reka, 23. sept. 21. tm. je bil tu italijanski narodni praznik. Popoldne se je zbralo vojaštvo in velika množica naroda. D' Annunzio je prišel v spremstvu štaba. Imel je nagovor na množico in vojake in izjavil, da mora Italija dobiti Reko z zaledjem in tudi luko.

LDU. Pariz, 23. sept. Ameriški delegati izjavljajo, da Wilson izključuje vsakršen kompromis v reškem vpra-

šanju, razun ako se pristanišče podredi zvezi narodov. Tudi Anglija in Francoska najbrž ne bosta odnehali, ako se ne zajamči mednarodni značaj reške luke, Ameriška delegacija se boji, da nastopi Jugoslavija z orožjem, če bi D' Annunzio izvršil svojo grožnjo, da požene v zrak reško pristanišče, če bi ne pripadlo Italiji, in da se tako vname nova balkanska vojna.

LDU. Rim, 23. sept. Vlada je časopisom prepovedala prinašati posebne vesti o reškem puču. Sklicanju kronskega sveta se pripisuje velika važnost.

Za nacionaliziranje rudnikov in železnic.

LDU. Haag, 23. sept. Iz Clevelanda poročajo: Konvent združenih ameriških rudarjev je z veliko večino glasoval za nacionaliziranje rudnikov in železnic.

Tešinski premogovniki — v ameriškanskih rokah.

LDU. Pariz, 23. sept. Premogovniki v tešinskem okraju so prodani Amerikancem.

Stavka na Francoskem.

LDU. Berlin, 23. sept. Iz Lyona poročajo: Na Francoskem stavka doslej 600.000 delavcev. Prišlo je do krvavih spopadov med policijo in stavkujočimi.

HME LJ.

Žatec, dne 20. sept. 1919. Tu in na kmetih postalo je mirnejše — cene so pa nespremenjene 1230 — 1350 — izvanredno lepo blago 1400 K za 50 kg. V Norimbergu se je prodalo 70 bal — trg je nekoliko mirnejše vendar pa čvrsto — cene od 559 — 630 mark za 50 kg.

RAZNE VESTI.

»Johanca iz Vodice«, znana po svojem čudežnem potenju telečje krvi, je v noči od 21. na 22. tm. umrla v ljubljanski deželni bolnici.

V smrt na vešalih obsojen je bil 23. tm. pred ljubljansko poroto 44-letni, v Ober-Lan pri Dunaju rojeni oženjen ključavničar Leopold Seydl iz Tržiča na Gorenjskem, ki je 11. jul. tl. posilil in nato s trakom zadavil 11-letno Milado Brejla iz Tržiča.

Kralj šahistov je po zadnji tekmi šahistov, ki je bila nedavno v Parizu, znani šahist Capablanca.

Požar v blaznici na Studencu je izbruhnil 22. tm. zjutraj na oddelku za težko bolne. Ogenj so hitro omejili, vendar je škoda zelo velika. Osebnih žrtv ni nobene.

Iz milijonarja revež je postal te dni neki ameriški izseljenec, ki se je vračal iz Amerike k svoji rodbini s prihrankom 16.000 dolarjev (v našem denarju okoli 950.000 K). V Zagrebu je na kolodvoru čakal in pripovedoval radovednežem o Ameriki in o svojih prihrankih. Ko pa je zopet ostal sam in segel v žep po denarju, ni bilo ne o denarju, pa tudi ne o tatu ne duha ne sluha. Prevelika zaupljivost!

V Zagrebu štrajkajo bančni uradniki. Štrajk se je zadnje dni poostiril, ker so banke odklonile vse zahteve uradnikov.

Iz Avstrije se prebivalstvo trumoma seli preko oceana. Paroplovne agencije so dobile toliko prijav, da ne bodo mogle to leto spraviti niti polovice vseh prijavljenih čez morje. Pa pravijo nekateri, kakšen raj je v Avstriji!

Švicarski socialisti so te dni z glasovanjem z veliko večino odklonili pristop k moskovski (tretji) internacionali.

Št. 7477/19.

1422

Razglas.

Od 25. septembra 1919 do 4. okt. se bodo delile **nove sladkorne izkaznice** in sicer za mesto Celje: od štev. 1 do 600 v četrtek 25. sept., od štev. 601 do 1200 v petek 26. » od štev. 1209 naprej v soboto 27. » vsi od 8.—12. ure dop.

Za okolico Celje:

od štev. 1 do 400 v ponedeljek 29. » » 401 » 800 v torek 30. sept. » » 801 » 1200 v sredo 1. okt. » » 1201 naprej v četrtek 2. okt. vsi od 8. do 12. ure dop.

Vsaka stranka mora prinesiti seboj staro sladkorno in rodbinsko izkaznico za 15.—16. teden, oziroma rumeno legitimacijo. **Brez teh se ne dobijo nove.**

Pozneje se izkaznice ne bodo delile. Za izgubljene se ne bodo dajale nove. Zato naj vsak posamezni strogo pazi na to, da jih ne izgubi, ali pa da se mu iste ne ukradejo.

Mestni magistrat celjski, 19./IX. 1919.

Za vladnega komisarja: Dr. Fohn.

„LASTNI DOM“

registrovana kre-
ditna in stavbena
zadruga z om. zav.

V CELJU
Prešernova ulica št. 15.

sprejema hranilne vloge in
jih obrestuje po (3¹/₂%)
tri in pol od sto

Karol Vanič, Celje

Prešernova
ulica št. 15.

Zaloga tu- in inozemskega
manufakturnega blaga.

Soba z razsvetljavo če mogoče s hrano ali vsaj zajutrkom išče za takoj mlad izobražen gospod. Naslov v upravn. 1415 2-1

Gopodična išče meblvano sobo z uporabo glasovirja za takoj. Ponudbe na upravn. št. 1421 1

Gramofon, komplet z 16 dvojnimi ploščami se za K 700 proda. Povpraša se Glavni trg 6, II, nadstr. levo od 13. do 15. ure pop. 1426 1

Juristi! Juristične knjige za 1. in 2. državni izpit ter pravne razsodbe se poceni prodajo. Glavni trg 6, II, nadstr. levo od 13. do 15. ure. 1427 1

Polpokrito kožijo in dva komata se proda. Naslov: Josip Lebič, Gaberje št. 28 pri Celju. 1425 1

Glasovir, dober in najnovejšega sistema kupim. Ponudbe na I. Žuman, orglarska šola (Breg), vsaki dan ob 10. uri. 1427 1

Zgubil se je

22. sept. na Bregu pri Celju **svilen robec** in **predpasnik**. Najditelj se prosi, da odda stvari na mestnem magistratu, drugače se bo proti njemu sodnijsko postopalo, ker je bil opažen, ko je stvari pobral. 1430

Plodovita njiva pri Celju, ob Ljubljanski cesti se da v zakup. Pogoji se zvedo pri Brencetu, Ložnica 10. 1435

S o b o

s posebnim vhodom, dvema posteljama, mizo, omaro in prostorom za glasovir, po mogočnosti v bližini farne cerkve. Ponudbe na I. Žuman in A. Premec, orglarska učenca iz boljše obitelji. Vodnjaška ul. 13. 1427 1

Za oddati je lepa garnitura za jedilno sobo

miza, kredenca, 6 stolov, velika dvojevrtna belo lakirana omara in eden zelo dobro ohranjen glasovir (Mignon). Poizve ve pri g. Artman, Sv. Jur ob j. ž. 1420 2-1

Kupim vilo

z sadnim vrtom, predparkom in malim zemljiščem v lepi suhi legi blizu železnice. Cenjene ponudbe se prosijo pod »Vila 1919« na upravn. št. Nove Dobe, Celje, 1423 2-1

Kupim takoj večjo množino (samo vagon. oddaja) otresenih

jabolk

za prešanje. Cena po dogovoru. Ponudbe na: R. Krajšek, 1432 Celje, Glavni trg 8. 2-1

Sprejme se takoj več spretnih **mizarских pomočnikov**

ter **vajenec**, ki bi imel posebno veselje do mizarstva pri **Martin Stojanu** miz. mojstru na Teharju pri Celju. 1433 2-1

Št 7577/19.

1434

Razglas.

Mestna občina odda s 1. oktobrom 1919 v najem gostilno

„Pri zelenem vencu“

na Bregu. V to svrhu se vrši dne 29. septembra ob 16. uri javen natečaj pri mestnem magistratu.

Občina si pridrži pravico, da odda gostilno ne glede na najvišjo ponudbo najboljšemu ponudniku v najem.

Mestni magistrat celjski, 22. sept. 1919.

Za vladnega komisarja: Dr. Fohn.

Kino Gaberje.

Danes zadnjič: **Alkimist.**
Velika kulturno-historična drama.
Nad 1000 sodelujočih! Življenje srednjega veka!

Trgovskega vajenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj 1424 2-1
tvrdka **A. Kolenca nasl. A. Ermenc, Celje**

Boj griži!

Pristen, domač borovničar je najboljšo sredstvo proti griži. Dobi se pri veležganjarni sadja **Robert Diehl v Celju.** Oddaja samo trgovcem od 30 litrov naprej. 1419 6-1

Jabolka

zdrava in brana kupujem vsako množino. Brzojavne in pismene ponudbe z navedbo cene in količino se prosi na 1418 2-1

Vladimir Kersnik, Krapina

„Savinja“

društvo lesnih trgovcev in industrijev v Celju kupi vsako množino rezanega, tesanega in okroglega mehkega lesa ter bukovih drv. Tozadevne ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov: »Savinja«, Kapucinska ulica 5, I. nadstr., ali pa poštni predal št. 1. 1426 6-1

Valentin Travnik

puškar v
Borovljah

na Slov.
Koroškem

Priporoča najmodernejše lovske puške vseh sestavov, dalje tudi Mannlicher-repetirke z najboljšim strelnim učinkom po prvotnih cenah. 1353 36-7

Priporoča se tudi za izdelovanje novih puškinih kopit in cev. Popravlja in prenareja vsakovrstne stare puške natančno po najnižjih cenah.

Rogaška Slatina

Tempel-vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospesuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria-vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

Donati-vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom i. t. d.

Rogaška slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalčno-saliničnih rudnisko-kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo, s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali duha. 1352 8-6

Star glasovir se poceni proda. Natančneje se poizve v upravn. št. 1417 3-2

„PENSION“

Gregorčičeva ulica št. 11, fina domača hrana; cene nizke. Abonement v hiši in zunaj hiše. 1416 2-2

Kdor potrebuje suha drva (obrezline)

1 m³ stane K 46.—, naj se zgleda pri Jos. Kirbischu, parna pekarna, Celje. Drva se morajo na kolodvoru prevzeti. 1429 1

Srednje-veliko posestvo

v zdravi legi, najraje mali grad s pohištvom in 20—50 oralov zemlje, ob železnici ali v bližini iste se išče v svrhu **nakupa**. Ponudbe z navedbo cene se naj pošljejo na Oskar plem. Rainer, Dobrna pri Celju. 1419 3-1

Za plovbo krajnikov in desk

iz Spod. Dravograda-postaja do Osijeka (pribl. 50—100 vagonov) se iščejo **spretni podjetniki**. Ponudbe se prosi do konca sept. na **Hoffmann, tovarniško akcijsko družbo v Celju, Hotel del' Europe.** 1388 3-3

Ivan Dečko, Celje

kupuje laneno seme, vosek, strd in prazne steklenice v vsaki množini ter po najvišji ceni. 298 —11

Stole, žimnice, razno pohištvo in tapetniške izdelke ima v založbi: **Marija Baumgartner** 287 156-11

Gospod. ulica 25.

Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Garje, sibečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja s pošto **lekarna Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko.** 615 34-44

Izdelovanje vseh vrst čevljev od priprostih do najfinejših po dnevnih cenah 46 104-78

Rud. Zontič

Celje (blizu kolodvora) Kocenova ulica št. 2.

Ivan Ravnikar Celje

kupuje po najvišjih dnevnih cenah: laneno seme, suhe gobe, in vosek. 167 104-96

Brusnice so došle

!!!
Dobi se vsaka množina, razpošiljajo se tudi v košarah po pošti.
Karl Loibner
Celje